

Rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 13.03.1962, sp. zn. 12 Co 112/62, ECLI:CZ:KSOS:1962:12.CO.112.1962.1

Číslo: 48/1962

Právní věta: Vyšle-li JZD svého člena do melioračního družstva, zůstává vyslaný člen nadále členem vlastního JZD po dobu výkonu prací v melioračním družstvu zůstává pojištěn stejně, jako kdyby pracoval v JZD, jehož je členem.

Soud: Krajský soud v Ostravě

Datum rozhodnutí: 13.03.1962

Spisová značka: 12 Co 112/62

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Člen družstva, Jednotná zemědělská družstva

Předpisy: 49/1959 Sb. § 32 108/1959 Ú. l.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 48/1962 sb. rozh.

Vyšle-li JZD svého člena do melioračního družstva, zůstává vyslaný člen nadále členem vlastního JZD; po dobu výkonu prací v melioračním družstvu zůstává pojištěn stejně, jako kdyby pracoval v JZD, jehož je členem.

(Rozhodnutí krajský soud v Ostravě z 13. března, 12 Co 112/62)

Navrhovatel je členem JZD; družstvo jej od 1. 5. 1961 vyslalo na roční práci do melioračního družstva, jehož je JZD členem. Meliorační družstvo uzavřelo z navrhovatelem pracovní smlouvu. Šlo o otázku, zda navrhovatel je nemocensky pojištěn jako družstevník, anebo jako zaměstnanec.

Krajská odborová rada v Ostravě potvrdila rozhodnutí okresní odborové rady v Novém Jičíně, kterým nebylo uznáno navrhovatelovo zaměstnanecké pojištění z titulu jeho činnosti u melioračního družstva.

Okresní soud v Ostravě vyhověl opravnému prostředku navrhovatele a vyslovil, že jeho činnost u melioračního družstva zakládá jeho příslušnost k nemocenskému pojištění zaměstnaneckému. Tento závěr odůvodnil soud tím, že zaměstnání navrhovatele u melioračního družstva má všechny znaky poměru zaměstnaneckého a zakládá proto příslušnost k nemocenskému pojištění zaměstnaneckému

podle § 2 odst. 1 zákona č. 54/1956 Sb., což vylučuje nemocenské pojištění družstevníka.

Krajský soud v Ostravě rozhodnutí soudu prvního stupně změnil tak, že opravný prostředek navrhovatele zamítl.

Z odůvodnění:

Soud prvního stupně při svém uvažování nebral náležitý zřetel na ustanovení Vzorových stanov melioračních družstev, vydaných jako příloha k vyhlášce ministerstva zemědělství a lesního hospodářství č. 108/1959 Ú. l. 1) (srov. i zák. č. 11/1955 Sb. o vodním hospodářství, ve znění zákona č. 12/1959 Sb.), na ustanovení cit. vyhlášky a k tomu se vztahující výklad ze dne 21. 5. 1960 č. 8-1960 Ústřední rady odborů, Ústřední správy nemocenského pojištění v dohodě s ministerstvem zemědělství a lesního hospodářství a Státním úřadem sociálního zabezpečení. Podle § 1 cit. vyhlášky vznik a předmět činnosti melioračních družstev, jejich orgány a působnost těchto orgánů upravují vzorové stanovy melioračních družstev uvedené v příloze cit. vyhlášky. Podle čl. I. odst. 2 těchto stanov jsou členy melioračních družstev jednotná zemědělská družstva a jiné organizace socialistického sektoru, které se dobrovolně sdružily a založily meliorační družstvo za tím účele, aby podle zásad socialistického hospodaření společnou prací a řádným využitím prostředků zřizovalo, provozovalo a udržovalo vodohospodářská díla a zařízení v zájmovém území. Podle článku VI. odst. 21 stanov všechny práce spojené s úkoly melioračního družstva obstarávají pracovníci členů družstva; při rozsáhlejších akcích, které nemohou být obstarány pracovníky členů melioračního družstva, může toto přijímat do pracovního poměru technické a administrativní síly, odborné síly k obsluze strojů, jakož i síly potřebné k obstarávání pomocných prací.

Z toho plyne, že uzavírání pracovního poměru mezi melioračním družstvem a pracovníky členů melioračního družstva je nepřijatelné a že tito pracovníci mají práce v melioračním družstvu vykonávat v rámci svých pracovních vztahů a povinností, které mají vůči členské organizaci melioračního družstva, jejímiž jsou pracovníky. Uzavření pracovního poměru jmenovitě zaměstnaneckého mezi melioračním družstvem a pracovníkem organizace, která je členem tohoto družstva, odporuje stanovám melioračních družstev, a tím i jejich právnímu základu, tj. zákonu č. 11/1955 Sb. a vyhlášce č. 108/1959 Ú. l., a je proto ve smyslu ustanovení § 36 odst. 1 obč. zákoníku neplatné. Stanovisko Ústřední rady odborů, Ústřední správy nemocenského pojištění, ze dne 21. 5. 1960 č. j. 8-1960 je jen správným rozvedením zmíněného důsledku. V tomto stanovisku se uvádí, že pro zaměstnance organizací socialistického sektoru a pracovníky JZD, které jsou členy v melioračním družstvu, platí pro dobu výkonu prací v melioračním družstvu pracovní právní úprava platná pro ně v jejich mateřském podniku nebo v jejich JZD v době, kdy byli vysláni na práci k melioračnímu družstvu; u těchto pracovníků nemůže vzniknout z jejich poměru v melioračním družstvu pracovní poměr; práce, které konají v melioračním družstvu, konají na základě toho, že jejich mateřský závod (např. státní statek, JZD) je členem melioračního družstva a jeho členský podíl spočívá i v práci, kterou musí zajistit jako člen melioračního družstva; tito pracovníci zůstávají proto i nadále v poměru k organizaci, jejímiž jsou zaměstnanci, nebo k JZD, jehož jsou členy. Také odměnu za práci jim vyplácí vždy jejich mateřský závod nebo JZD. Z toho všeho uvedené stanovisko dovozuje, že tito pracovníci i po dobu výkonu prací v melioračním družstvu zůstávají pojištěnci stejně, jako kdyby pracovali ve svém mateřském závodě nebo v JZD.

Tento závěr odpovídá plně ustanovení zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců (ve znění zákona č. 16/1959 Sb.), a vládního nařízení č. 56/1956 Sb. o nemocenském a důchodovém pojištění členů jednotných zemědělských družstev (ve znění vl. nař. č. 20/1959 Sb.). /2/ Podle § 4 tohoto nařízení nevztahuje se sice nemocenské pojištění podle smlouvy uzavřené Jednotným zemědělským družstvem na družstevníky, kteří jsou zaměstnanci v trvalém pracovním poměru. Těmito zaměstnanci se však rozumí zaměstnanci ve smyslu § 2 odst. 1 zák. č. 54/1956 Sb., tedy pracovníci v platném pracovním poměru zaměstnaneckém. Tito pracovníci podléhají totiž

nemocenskému pojištění zaměstnaneckému bezpodmínečně. Není proto důvodu, aby se stali účastníky ještě nemocenského pojištění jiného (družstevního) nebo v něm pokračovali, když jsou nemocensky zajištěni již jinak a v rozsahu přesahujícím rozsah nemocenského pojištění družstevníků. Naproti tomu zaměstnanecké nemocenské pojištění je na pracovníky uvedené v § 2 odst. 2 cit. zák. vztaheno jen subsidiárně, tj. pouze tehdy, když pracovník tam uvedený, např. pracovník ve faktickém pracovním poměru, tedy v poměru, který nemá všechny náležitosti předepsané pro vznik pracovního poměru zaměstnaneckého, není z důvodu této činnosti nemocensky pojištěn podle jiných předpisů o nemocenském pojištění. Navrhovateli u melioračního družstva nemohlo by tedy vzniknout se zřetelem na neplatnost uzavřeného pracovního poměru zaměstnaneckého zaměstnanecké nemocenské pojištění pouze podle § 2 odst. 2 zákona č. 54/1956 Sb. Toto pojištění je však vyloučeno tím, že navrhovatel z titulu této činnosti vykonává podle platných právních zásad zase jen v rámci své členské povinnosti k JZD, na čemž nic nemůže změnit pouze formální stránka odhlášky z družstevního pojištění, poněvadž by tím mohly být obcházeny předpisy o tom, kdo a jakému nemocenskému pojištění podléhá. Bylo proto změnou usnesení soudu prvního stupně obnoveno správné rozhodnutí krajské odborové rady.

- 1) Srov. dnes nové Vzorové stanovy melioračních družstev uveř. ve Věstníku MZLH č. 103/1961.
- 2) Srov. dnes zák. č. 32/1962 Sb.